

Foreningen NORDEN

REFERAT AF

Foreningen NORDENs repræsentantskabsmøde
LØRDAG DEN 28. MAJ 2016 KL. 10.00
ØSTERGAARDS HOTEL, HERNING.

Repræsentantskabet blev budt velkommen af bl.a. Herning Byråd ved **Finn Stengel Pedersen** og formanden for Foreningen NORDEN i Herning, **Svend Erik Jensen**. Der var festlig underholdning ved **Hedekoret**.

Efter indledningen bød Foreningen NORDENs landsformand **Mogens Jensen** velkommen til mødet.

AD DAGSORDENENS PUNKT 1) VALG AF DIRIGENT

Mogens Jensen foreslog **Peter Palshøj** til dirigent.

Peter Palshøj blev valgt og overtog dirigentstolen. Han takkede for valget og konstaterede, at mødet var lovligt indkaldt og beslutningsdygtigt jf. vedtægternes § 7 stk. 4: *“Ordinært repræsentantskabsmøde holdes hvert år i maj/juni. Mødet indkaldes senest 1. marts.”*

AD DAGSORDENENS PUNKT 2) LANDSFORMANDENS BERETNING OM VIRKSOMHEDEN

Dirigenten henviste til den skriftlige beretning, der var tilgængelig på foreningens intranet.

Herefter gav **dirigenten** ordet til **landsformanden, Mogens Jensen**, der aflagde den mundtlige beretning (bilag 1).

Efter beretningen var der debat.

Susanne Prip Madsen takkede Herning-afdelingen for, at repræsentantskabet foregik i Herning i så fine rammer. Hun takkede også landsformanden for beretningen, og var især glad for bemærkningerne om Arktis og Havmiljøet. Hun mente det var vigtige områder at følge op på lokalt. Hun redegjorde også for forberedelserne af Folkemødet på Bornholm.

Flemming Thøgersen takkede formanden for en god beretning, og han glædede sig især over, at beretningen satte det nordiske i globalt perspektiv. Også den skriftlige beretning gav nogle tanker, f.eks. om flagningen ved grænsen nu også skulle have de selvstyrende områders flag med, eller i hvert fald flagning med Grønlands og Færøernes flag på disse landes nationaldage, at venskabssamarbejdet skulle udvikles i andre retninger, som mere venskabssamarbejde med nordiske venskabsforeninger. Og så ønskede han, at de kollektive medlemmer blev trukket mere ind i foreningen og i beretningen.

Merete Riber glædede sig også over formandens første beretning, som var særdeles visionær. Hun forklarede omstændighederne i planlægningen af den nordiske biblioteksuge, og hvorfor det tog tid, selv om vi fortsat arbejder for at fremskynde processen i FNF. Hun gav en stor opfordring til at involvere sig og bruge den nordiske biblioteksuge i de lokale aktiviteter.

Bent Roskjær var ked af, at det nu længe ikke havde været muligt at komme fra hovedstadsregionen til Sverige uden kørekort eller pas. Det lægger desværre en dæmper på samarbejdet over Øresund, også på det folkelige plan. Det havde bl.a. også ramt Bogens Dag, som dog fortsætter, trods dette.

Jørgen Andresen takkede også for en interessant beretning, og mange tak for den skriftlige beretning. Arktis er vigtigt, ikke mindst infrastrukturen med skibe, der går på grund og lækker olie, boringer mm. Han var bekymret over, at det grønlandske folk får det svært, hvis vi ikke i tide sikre løsninger på de mange udfordringer, der er i Arktis. Han beklagede også, at vi hører for lidt om det nordiske i pressen, som kun koncentrerer sig om skandaler, ulykker og sensationer. Han understregede også vigtigheden af at tage den idepolitiske debat ude i foreningerne. Han ønskede også en facebookgruppe, hvor lokale tillidsfolk kunne udveksle ideer i et lukket forum.

Marion Pedersen takkede for den opløftende indledning til repræsentantskabsmødet, og for en god mundtlig og skriftlig beretning. Hun var enig i, at Arktis var et vigtigt emne, og at Rusland lurepasser. Hun introducerede herefter et forslag til udtalelse fra Københavns Omegnskreds om grænsekontrollen.

Arne Nielsen takkede også for beretningerne, og syntes, at udtalelsen fra Københavns Omegnskreds var fin. Pasunionen er en af juvelerne i det nordiske samarbejde. Vi har så meget tilfælles i Norden, at vi skal tale med én stemme. Også Nordisk Råd bør tale med én stemme, også i denne sag.

Kenn Therkelsen Takkede for beretningerne, og bød forsamlingen velkommen til Folkemødet på Bornholm. Han ville gerne have, at Skumringstid var planlagt bedre, så lokalafdelingerne kan få det med i sæsonprogrammet og nå at få lavet aftaler med oplæsere/foredragsholdere. Han gjorde også opmærksom på, at bornholmere også har gener ved den nuværende grænsekontrol. Endvidere henviste han til, at de i lokalafdelingen på Bornholm havde fået gode penge fra Statens Kunsthøjesterat, som inspiration til andre om at gøre ligeså.

Nora Hornstrup fortalte, at Arktis også var med i programmet i lokalafdelingen i Thisted, og hun var enig i, at det var vigtigt. Venskabsbysamarbejdet er under pres flere steder, men i Thisted har de fået en god aftale, hvor lokalafdelingen er med i kommunens venskabsudvalg og fagligheden er i top. Hun takkede for en god beretning.

Grethe Hald takkede også for beretningen, og mindede om indholdet i den valgte bog til Skumringstid Vandets vogter af Emmi Itäranta, som i den grad sætte fokus på miljøudfordringerne. Hun var enig i, at det var vigtigt med en god forberedelse, så det ville være godt, hvis der blev presset endnu mere på for at få en hurtigere beslutning og kommunikation ud fra FNF.

Mogens Jensen takkede for de mange gode og konstruktive bemærkninger til beretningerne, der viste, hvor righoldig foreningen er med bemærkningen: Bliv ved, bliv ved, bliv ved! Han kommenterede indlæggene. Arktis er supervigtig, og muligheden for katastrofer lurer lige om hjørnet. Ros til regeringen for initiativet mht. at flage på Grønlands og Færøernes nationaldage. Venskabssamarbejdet er vigtigt, men ikke nødvendigvis på by/kommuneplan, mindst lige så vigtigt på det folkelige plan og gerne med en højere grad af involvering af de lokale foreningsliv. Nordisk Biblioteksuge er et godt initiativ, og godt, at det bliver brugt! Mht. grænsekontrollen er det vigtigt, at vi kan rejse frit mellem de nordiske lande, og vi skal, som folkelig forening, reagere kraftigt med, at vi skal have grænsekontrollen væk hurtigst muligt. Omkring medierne og Norden må vi værne om vores unikke public service model. Det giver en presse, der er forpligtet til, uafhængigt af økonomiske og politiske interesser, at tage samfundsmæssige problemstillinger under behandling. Han takkede forretningsudvalget og landskontoret for det gode samarbejde.

Repræsentantskabet vedtog beretningerne.

Dirigenten henviste herefter til forslaget til udtalelse fra **Københavns Omegnskreds**, som med et par ændringsforslag blev vedtaget med følgende indhold:

Den fri bevægelighed mellem de nordiske lande har haft uvurderlig værdi for det nordiske samarbejde.

Siden vedtagelsen af Den nordiske Pasunion i 1954 har nordiske statsborgere kunnet rejse frit mellem de nordiske lande. Denne ret er suspenderet med indførelsen af den midlertidige grænsekontrol for alle, der passerer den dansk-svenske grænse.

Det betyder, at danske statsborgere uden kørekort fra den 4. januar 2016 ikke har kunnet rejse uden pas, fordi der i Danmark ikke er et internationalt identitetskort for alle.

Foreningen NORDEN opfordrer derfor de nordiske regeringer, Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd til hurtigt at arbejde for at få ophævet den midlertidige grænsekontrol for nordiske statsborgere.

Repræsentantskabet vedtog udtalelsen.

AD DAGSORDENENS PUNKT 3) LANDSSTYRELSENS FORSLAG TIL STRATEGI

Dirigenten henviste til den kommenterede dagsorden, hvoraf det fremgik, at der ikke var forslag til ændringer.

Repræsentantskabet vedtog Strategien (*ligger på intranettet*).

AD DAGSORDENENS PUNKT 4) FORSLAG FRA LANDSSTYRELSEN

Dirigenten gjorde opmærksom på, at der ikke var nogen forslag til behandling under dette punkt.

AD DAGSORDENENS PUNKT 5) FORSLAG TIL BEHANDLING JF. § 7, STK. 4.

Dirigenten gjorde opmærksom på, at følgende forslag er modtaget:

Forslagsstiller **Amatørerne Kunst & Kultur Samråd (AKKS)**:

”Repræsentantskabet pålægger Landsstyrelsen at undersøge mulighederne for og at tage skridt til, at Foreningen NORDEN søger penge fra relevante nordiske organer til en rejsetilskudspulje, der kan søges af lokale foreninger til udvekslings- og samarbejdsprojekter med søsterforeninger i et eller flere nordiske lande.

Foreningen NORDENs landskontor kan – mod rimelig dækning af omkostningerne – påtage sig at administrere puljen. Landsstyrelsen nedsætter et kyndigt udvalg til at gennemgå ansøgninger, og beslutning om tilskud eller afslag træffes af Forretningsudvalget – i princippet løbende.

Tilskud kan søges af lokalafdelinger af Foreningen NORDEN og alle andre relevante lokale foreninger efter nærmere forhandling med de(t) tilskudsgivende nordiske organ(er).

Der bør af denne pulje ikke ydes tilskud til turistrejser, individuelle studierejser, udvekslingsrejser for uddannelsesinstitutioner, praktikophold e.l.”

Dirigenten gav ordet til forslagsstilleren, og **Villy Dahl** argumenterede for forslaget.

Efter en kort debat blev forslaget vedtaget.

AD DAGSORDENENS PUNKT 6) GODKENDELSE AF REGNSKABER

Dirigenten henviste til Foreningen NORDENs regnskab for 2015, der lå som bilag til den kommenterede dagsorden sammen med revisionsprotokol og udtalelsen fra foreningens kritiske revisorer. Han henviste også til, at landsstyrelsen **indstillede** regnskabet til vedtagelse.

Generalsekretæren forelagde regnskaberne.

Dirigenten spurgte, om man kunne **godkende regnskabet, hvilket repræsentantskabet gjorde.**

AD DAGSORDENENS PUNKT 7) FASTSÆTTELSE AF KONTINGENTER

Dirigenten henviste til den udsendte kommenterede dagsorden, hvor det fremgår, at Repræsentantskabet i 1984 vedtog, at kontingentet for Foreningen NORDEN reguleres hvert andet år på basis af Forbrugerprisindekset. Da sidste regulering fandt sted pr. 2015, skal kontingenterne reguleres på ny pr. 2017. Forbrugerprisindekset er ifølge Danmarks Statistik steget med 1,1 % fra januar 2014 til januar 2016.

Peter Jon Larsen forelagde forslaget, og gjorde opmærksom på, at man ikke slavisk havde fulgt vedtagelsen fra 1984, men også havde taget nogle psykologiske hensyn.

Efter en kort drøftelse, blev nedenstående vedtaget af repræsentantskabet

Kontingentformer	Kontingent for indeværende periode	Kontingent fra 1.1.2017
Personligt medlemskab:	265 kr. pr år	285 kr. pr år
Husstandsmedlemskab: Medlemskab dækker en familie inkl. børn, indtil disse når det fyldte 18. år. Der fremsendes kun ét sæt materiale til adressen	350 kr. pr år	370 kr. pr år
Pensionistmedlemskab: Medlemskab dækker en pensionist fra folkepensionsalderen samt førtidspensionister	165 kr. pr år	185 kr. pr år
Pensionistpar-medlemskab: Medlemskabet dækker gifte/samboende pensionister fra den yngste når folkepensionsalderen, samt førtidspensionistpar. Der fremsendes kun 1 sæt materiale til adressen	205 kr. pr år	225 kr. pr år
Støttemedlemmer: Lokale foreninger, institutioner og virksomheder aftaler kontingent med lokalafdelingen. Landsorganisationer og landsdækkende virksomheder aftaler kontingent med landsforeningen		
Skolemedlemmer: Disse modtager medlemsgoder, såsom tilbud om lån eller køb af undervisningsmateriale, om brevveksling mellem klasser og evt. støtte til udvekslingsrejser for elever og lærere Skoler med under 100 elever	495 kr. pr år 200 kr. pr år	495 kr. pr år 200 kr. pr år
Biblioteksmedlemmer: Disse modtager ekstra medlemsgoder i form af informationsmateriale og tilbud om nordiske arrangementer	395 kr. pr år	395 kr. pr år

Vedrørende kontingentfordeling mellem lokalafdelinger og landsforening fremgår det af vedtægter, at kontingentet fordeles 50/50.

Landsstyrelsen indstiller, at kredsens medlemstilskud i lighed med tidligere også i 2017 vil være 5 kr. pr medlemskab.

Repræsentantskabet vedtog indstillingerne.

AD DAGSORDENENS PUNKT 8) GODKENDELSE AF JUSTERET BUDGET FOR DET LØBENDE ÅR OG BUDGET FOR DE TO FØLGENDE ÅR

Dirigenten henviste til justeret budget for 2016 og for 2017, samt forslag til budget for 2018.

Generalsekretæren forelagde forslagene.

Budgetterne indstilles til vedtagelse af landsstyrelsen.

Repræsentantskabet vedtog de af landsstyrelsen indstillede budgetter.

AD DAGSORDENENS PUNKT 9) VALG AF LANDSFORMAND

Dirigenten henviste til den udsendte kommenterede dagsorden, hvor landsstyrelsen indstillede **Mogens Jensen** til genvalg og der var ikke ved tidsfristens udløb modtaget yderligere forslag til nyvalg.

Mogens Jensen blev valgt med akklamation.

Mogens Jensen takkede for valget.

AD DAGSORDENENS PUNKT 10) VALG AF LANDSSTYRELSESMEDLEMMER

Dirigenten henviste til den kommenterede dagsorden og konstaterede, at Repræsentantskabsmødet i henhold til den nye vedtægters § 10 stk. 2 vælger indtil 15 Landsstyrelsesmedlemmer.

Landsstyrelsen indstiller genvalg af

Liv Holm Andersen (RV)

Line Barfod

Liselott Blixt (DF)

Bente Dahl

Christian Juhl (EL)

Karen Klint

Jacob Lund (S)

Susanne Prip Madsen

Ulla Sandbæk (AL)

Flemming Thøgersen

Kristen Touborg (SF)

Ovennævnte blev valgt. Repræsentantskabet godkendte, at der afsættes en plads i landsstyrelsen til alle partier, der er repræsenteret i Folketinget.

AD DAGSORDENENS PUNKT 11) VALG AF TO KRITISKE REVISORER

Dirigenten henviste til den kommenterede dagsorden og indstillingen fra Landsstyrelsen af **Dora Bentsen, København** og **Frode Riber, Holstebro** til genvalg.

Repræsentantskabet godkendte indstillingen.

AD DAGSORDENENS PUNKT 12) FASTSÆTTELSE AF NÆSTE ÅRS REPRÆSENTANTSKABSMØDE

Repræsentantskabet vedtog at afholde næste repræsentantskabsmøde **lørdag den 20 maj 2017**.

AD DAGSORDENENS PUNKT 13) TEMADRØFTELSE OM DET NORDISKE RADIO OG TV-SAMARBEJDE.

Temadrøftelsen blev på inspirerende vis indledt af DR's generaldirektør **Maria Rørbye Rønn**. Hendes MRR-præsentation findes på hjemmesiden.

Der udspandt sig en god og konstruktiv debat om public service og mere nordisk samarbejde på især tv-fronten.

b.) Eventuelt forslag til udtalelse.

Der var ikke forberedt nogen udtalelse, idet emnet indgik i landsformandens beretning.

AD DAGSORDENENS PUNKT 15) EVENTUELT

Efter en kort drøftelse sluttede repræsentantskabet med, at **Peter Jon Larsen** takkede **dirigenten** for veludført hverv og deltagerne for deres konstruktive bidrag.

Mødet **afsluttedes** herefter af **dirigenten**, der takkede for god ro og orden, hvorefter var der fællessang.

PJL/pjl 30.05.16

Bilag 1

Mundtlig beretning til Foreningen NORDENs repræsentantskab 2016 den 28. maj 2016 i Herning. Landsformand Mogens Jensen

Kære venner

Da jeg blev valgt i november var jeg jo lidt spændt på, hvad jeg gik ind til. Selvfølgelig kendte jeg foreningen gennem mit mangeårige arbejde med det nordiske samarbejde i bl.a. Nordisk Råd. Men "dagligdagen" i foreningen var ny for mig. Jeg kan så sige jer, at jeg ikke er blevet afskrækket. Det er utroligt spændende, at følge det nordiske samarbejde set gennem det folkelige arbejdes briller.

Nu har jeg haft lejlighed til at møde det folkelige Norden både lokalt, regionalt på landsplan og nordisk. Og jeg må sige, at det er en berigende oplevelse. Især lokalt!

Der sker rigtigt meget. Tænk sig at flere hundrede tillidsfolk rundt om i landet helt frivilligt får skabt så meget nordisk aktivitet. Og skaber så meget nordisk opmærksomhed helt ud i de yderste afkroge af landet. Når jeg bare ser "toppen af isbjerget" af den seneste måneds aktiviteter, bliver jeg benøvet. Nordisk sangaften i Århus, besøg til Operaen i Göteborg, Gæstebud med pikant kalkun og perlebyg (som jeg desværre først så for sent til, at kunne spise med), forfattermøde med Helene Thiesen om de grønlandske børn, der blev sendt i familiepleje i Danmark i begyndelsen af 50'erne, Introaften til Horsensafdelingens sommertur til Lofoten, 2 afdelinger er på tur til Hven (pas nu på ikke at overrende den stakkels ø), en bustur til Båstad i samarbejde med Gangsportsforeningen Krudtuglerne(!) og en tur til Lund. Det vidner

om det, vi i foreningen ønsker: kreativitet, indhold, fordybelse, samfundsengagement og gerne i samarbejde med Krudtuglerne.

Det er godt gjort. Det skal I alle have en stor tak for. Det giver en fortsat tro på, at det nordiske samarbejde er noget andet og særligt. Den folkelige forankring er fortsat stor – og det er jo netop den, der giver det nordiske samarbejde sin styrke. Den folkelige legitimitet er alfa og omega. Uden den ville samarbejdet ikke have så stor betydning. Med den rodfæstede tradition, vil det nordiske samarbejde med sindsro kunne se fremtiden i møde.

Nok er samarbejdet udfordret, nok er der fortsat problemer, der skal løses, men potentialet er stort. Både folkeligt og helt overordnet, hvor landene skal finde nye måder at samarbejde på, når verden bliver mindre og udfordringerne større.

Jeres arbejde lægger et solidt fundament under samarbejdet. Det er grunden til, at flere og flere – også når det drejer sig om det helt overordnede – ser på Norden som en mulighed. Godt presset af vores lidenhed, skal vi tænke mere på os selv som en region. Uden for Norden er der ikke mange, der kan kende forskel på os.

Bare se på den amerikanske præsident, der for nyligt inviterede til et amerikansk – nordisk topmøde i det hvide hus. Han vil mødes med os samlet! Han ser ikke de forskelle, som vi selv – lidt for meget - ynder at dyrke. Han ser et Norden, som har samme samfundsstruktur: som bygger på samme demokratiske tradition, som bygger på samme måde at se uddannelse og dannelse på, som ligner hinanden med hensyn til den sociale velfærdsmodel med det kollektive ansvar for de svageste i centrum, som har samme forhold på arbejdsmarkedet hvor løn- og ansættelsesvilkår er aftalebaserede og hvor arbejdsmarkedets parter har stor indflydelse på hele arbejdsmarkedets indretning.

Obama mener, at de nordiske lande er et forbillede for resten af verden. Han drillede dog også med, at de fem nordiske lande må have 'voldsomme diskussioner' over hvilket land, der har den mest lykkelige befolkning, og tilføjede: ”og hvilket land, der er hjemsted for julemanden”.

Men spøg til side: Virkeligheden er – og det vil blive mere og mere klart i fremtiden – at verdens ledere gerne vil mødes med os samlet. Så bliver der pludselig åbnet for en agenda, som har betydning. Hver for sig har vi sværere ved at skabe forandringer på den globale scene, men sammen har vi langt bedre muligheder.

Statsministerens udenrigs- og sikkerhedspolitiske udreder, ambassadør Peter Taksøe-Jensen, havde desværre ikke meget nordisk med i sin udredning, der landede på offentlighedens bord den 2. maj. Det var en udredning uden reel nordisk perspektiv.

Dansk udenrigspolitik bør bygge på Danmark, Norden, Europa og Verden – og i den rækkefølge. Færdig basta! Det var desværre ikke klart i udredningen og det er beklageligt.

For Norden er nødt til at være udfarende sammen og agere som en enhed, hvis vi for alvor vil gøre os synlige på den globale scene.

Foreningen NORDEN foreslog inden udredningen kom, at der er blevet fulgt op på vores anbefalinger om et styrket samarbejde mellem de nordiske ambassader og repræsentationer i udlandet. Når nu rapporten blandt alt for meget andet havde besparelser i udenrigstjenesten som udgangspunkt, kunne der hentes en nordisk rationaliseringsgevinst ved fælles ambassader og repræsentationer og fælles personale i lande, som ikke lå øverst på prioriteringslisten. Når nu omverdenen ikke kan se forskel på os, så det giver god mening, at have fælles repræsentation på en lang række områder, når der nu skal spares.

Foreningen NORDEN har også ofte slået til lyd for, at der bør ske en højere grad af koordination af udenrigspolitiske synspunkter mellem de nordiske lande inden vigtige internationale afgørelser træffes. De nordiske lande har et stort sammenfald af interesser internationalt. Vores udenrigspolitik er i høj grad ens på værdipolitiske områder som demokrati og antikorruption, menneskerettigheder, social velfærd, ligestilling og tolerance. Mange af disse værdier er gennem et stærkt nordisk samarbejde en væsentlig del af fundamentet i de internationale strukturer, som blev opbygget efter anden verdenskrig, såsom Europarådet og FN.

Norden er samlet set verdens 11. største økonomi.

Norden dækker et geografisk område, der gør os synlige på landkortet fra Nuuk til Joensuu (3788 km.) og fra Svalbard til Gedser (2601 km.).

Norden har en væsentlig strategisk og sikkerhedspolitisk betydning. Mange lande ser med beundring på det samfundssystem, vi stort set parallelt har opbygget i alle de nordiske lande.

Arktis er en aktuell stor udenrigspolitisk udfordring. Alle aspekter er i spil: de sikkerhedspolitiske, infrastrukturen, økonomien og miljøet.

Og lad mig sige det lige ud:

Hvis ikke vi i det danske Rigsfællesskab – sammen med de øvrige nordiske lande – sikrer en langt stærkere nordisk koordination af vores strategier og taktik, så får ikke mindst Rusland – men også andre stormagter som Kina, alt for let spil når det gælder fremtiden i Arktis.

Området indeholder mineraler, der er essentielle i fremstillingen af fremtidens teknologier. Og de nye transportveje over Nordvestpassagen er umådelige vigtige geopolitisk.

Og det danske rigsfællesskab kan spille en stor rolle her - men hvis vi, som der jo i tiden er optræk til, sidder med interne splittelser om definitionen af Rigsfællesskabet og Grønland, Færøerne og Danmark diskuterer, hvem der har ret til hvad i Rigsfællesskabets hellige navn – og vi ikke bruger de nødvendige kræfter på fælles nordisk koordination og strategi - så kommer de store – og ikke mindst Rusland - til at afgøre Arktis fremtid hen over hovedet på os. Det vil være en ulykkelig situation, for netop de nordiske lande kan være med til at sikre, at der tages hensyn til lokalbefolkning, miljø, og at stormagts-rivalisering ikke kommer til at munde ud i et Arktis som sikkerhedspolitisk konfliktzone.

Derfor må den danske regering gå forrest i at sikre at rigsfællesskabet og Norden er enige om strategi og taktik for fremtidens Arktis.

Desværre har heller ikke dette nordiske perspektiv rigtig fået plads i Taksøe-Jensen-udredningen, men det bør det få i virkelighedens verden.

Også andre har været fremme med kritik af kvaliteten af det nordiske engagement og samarbejde. En række tidligere nordiske ministre, blandt dem Ole Stavad, gav deres bud på, hvad der ikke fungerer i det nordiske samarbejde i en artikel den 17. maj i Finlands største dagblad, Hufvudstadsbladet/ Helsingin Sanomat.

De er enige om, at de nordiske lande ikke er gode nok til at samarbejde, og problemet ligger i, at den politiske ledelse er svag og fraværende. De fire tidligere ministre mener, at det nordiske samarbejde ikke bliver udnyttet godt nok og at samarbejdet er for uforpligtende og prioriteres for dårligt eller slet ikke af de nordiske regeringer. På trods af at man ofte taler om et grænseløst Norden og nordisk nytte i forbindelse med det nordiske samarbejde, stemmer dette ikke overens med virkeligheden. Den politiske

vilje bliver godt nok italesat, men reelt set er den ikkeeksisterende. Politiske beslutninger, når de endelig træffes, er uklare og uforpligtende, og de rapporter og undersøgelser, der produceres, fører alt for sjældent til egentlig handling. De mener, at statsministrene bør tage det overordnede ansvar. Mere konkret bør hvert møde i Nordisk Ministerråd munde ud i en klar beslutning på trods af, at der ikke kan opnås fuld enighed. Ikke mere konsensus, hvor den, der vil mindst bestemmer mest.

Hver beslutning skal ledsages af en tidsplan, og under implementeringen bør landene løbende briefe hinanden om eventuelle vanskeligheder. Alle beslutninger skal afsluttes med en evaluering. Nordisk samarbejde kan producere langt mere nytte på tværs af landene end tilfældet er nu. Potentialet for samarbejdet udnyttes slet ikke som det var muligt. Det kræver bare politisk vilje og prioritering. Det er gode tanker, som jeg kun kan opfordre til, at der bliver arbejdet videre med i de nordiske samarbejdsstrukturer. En ting er i hvert fald sikkert: det nordiske samarbejde både kan og skal blive bedre!

Og samarbejdet er også udfordret i disse måneder.

Som formand for vores fællesnordiske samarbejde mellem foreningerne NORDEN i FNF, anbefalede jeg, at vi afholdt en konference med baggrund i de frivillige foreninger om: Flygtningene – kan Norden gøre en forskel? Konferencen blev holdt hos Nordisk Ministerråd den 27. april.

Og det simple svar på spørgsmålet er: JA. Selvfølgelig kan Norden gøre en forskel! Det drejer sig om politisk mod og lederskab. Og så drejer det sig om vilje.

Desværre er der ingen andre, der gør en forskel. Det åbner for nordiske muligheder, som vi bør udnytte. Alle er bange. Bange for flygtningestrømmen og ikke mindst: bange for folkestemningen. Men vi skal ikke være bange – vi kan være bekymrede. Og vi skal ikke se problemerne, men mulighederne.

Flygtningekrisen har bragt de nordiske lande på noget nær kollisionskurs. Særligt mellem Danmark og Sverige er de politiske relationer og retorikken frosset fast på et historisk minuspunkt. Heldigvis ser vi nu bedringer i forholdet.

Men beslutninger om at indføre grænsekontrol og id-kontrol mellem vore lande trækker - uanset bevæggrunde - vores nordiske naboskab i en forkert retning. Det er ikke kun til gene for borgere, der skal rejse mellem landene, men der er desværre heller ingen tvivl om, at erhvervsudviklingen, arbejdsmarkedssamarbejdet og i det hele taget det gode samarbejde, der skal fremme vækst og udvikling i de nordiske lande, kan lide et knæk.

Derfor er der stor grund til at mane til besindighed. Vi har, også i de nordiske lande, forskellige tilgange til at klare flygtningeudfordringen. Men det må ikke føre til, at vi glemmer alt det, der binder os sammen i det nordiske fællesskab – eller sætter det vi i fællesskab har skabt over styr. Det er vigtigt at vi ikke mister respekten for hinanden, men holder fast i et godt naboskab og et stærkt samarbejde, som i så mange sammenhænge giver alle vores lande så meget.

I Norden har vi aldrig lukket os om os selv. Vi har i høj grad bidraget til at forme vores identitet og vores værdier. Vi har en fornem tradition for at drage ud i verden, for at involvere os og tage del i ansvaret. Det gælder i arbejdet for fred, menneskerettigheder, udvikling og velfærd i mange af verdens fattige områder. Det har vi gjort samtidig med, at vi har været åbne og modtagelige for påvirkninger og inspirationer udefra – kulturelt, økonomisk, politisk.

Derfor er vi netop nu nødt til at minde hinanden om, at vi i Norden har et værdifuldt fællesskab, som vi bør værne om.

Alle higer efter politisk lederskab i den nuværende situation. Leder efter nogen, der tør! Derfor opfordrede jeg under konferencen på vegne af Foreningerne NORDEN de nordiske regeringer til at tage initiativ til, at der snarest muligt afholdes en regeringskonference om flygtningesituationen, med henblik på at skabe fælles nordiske løsninger indadtil og tage fælles nordiske initiativer udadtil. Så lad os nu få de nordiske lande på banen. Lad os se hinanden i øjnene og sætte en politisk dagsorden, hvor vi netop søger enigheden – i stedet for uenigheden.

Norden kan måske ikke redde hele verden, men vi kan vise en vej. Det har vi gjort før og det kan vi gøre igen.

Jeg ved godt, at det bliver mange ord om Norden og den udenrigspolitiske situation. Men det er jo den, der er udfordringen lige nu. Og så viser den os måske også, at de indre nordiske udfordringer er meget små, sammenlignet med de ydre. Det er jo dog et godt tegn! Nuvel, vi kan og skal gøre mere på grænsehindringsområdet. Det er jo dér, det hele startede. Med at foreningerne NORDEN etablerede folkelige kontakter over landegrænser lige efter krigen, og derfor bad politikerne og senere regeringerne om hjælp til at lette de folkelige kontakter gennem pasunion, fælles arbejdsmarked, fælles sociale regler for nordboere, fælles uddannelsesmarked, sprogkonvention osv. Alle store og epokegørende resultater, der er med til at gøre Norden unik. Vi er folkenes samarbejde. Vores resultater bygger på folk, og skabes i frivillighed. Det er egentlig utroligt, at man kan nå så langt i et internationalt samarbejde uden brug af tvang. Helt frivilligt og uden dramatik har vi opbygget et samarbejde, der stikker dybere og rækker længere end noget andet samarbejde jeg kender, hvor flere suveræne lande indgår. Det er nu ikke så ringe, som vi siger, der hvor jeg kommer fra.

Senere i dag kommer Danmarks Radios generaldirektør Maria Rørbye Rønn med et oplæg til eftermiddagens temadrøftelse.

Foreningen NORDEN har gennem årene arbejdet aktivt for et bedre samarbejde mellem de nordiske public service stationer. Public service og stærke public-service-medier er noget meget specielt for Norden. Og det hænger jo snævert sammen med dannelsesstærkningen. Vi ved, at i et medlevende folkestyre er det vigtigt, at vi har en oplyst befolkning, der på et oplyst grundlag kan tage del i samfundsdebatten. Så oplysning gennem radio og tv skal ikke blot styres af økonomiske interesser, men af samfundsmæssige.

Vores forening har altid stået vagt om public-service – og det vil vi også gøre i en tid, hvor der fra flere sider gøres forsøg på at svække public-service-medierne. Vi har stået fast på kravet om at alle nordboere skulle have mulighed for at se hinandens public service kanaler – og vi har krævet mere samarbejde mellem de nordiske radio- og tv-stationer. Mere udveksling af programmer og flere samproduktioner. Dét har vi vundet. Aldrig tidligere har der været så meget udveksling af programmer eller etableret så mange samproduktioner. Det er vi glade for. Men det stopper ikke her. I en global verden er det vigtigt, at vi i endnu højere grad går sammen om at producere tv. Heldigvis er NORDVISION-samarbejdet også blevet opprioriteret i årene – og det er vigtigt. For vi skal også i fremtiden have mulighed for at give seerne mere nordisk kvalitet – ikke mindre.

Jeg har i mine første måneder som formand, haft lejlighed til at byde den nye minister for det nordiske samarbejde, Peter Christensen velkommen i arbejdet. Han har også fået en lidt mindre portefølje ved siden af, som Forsvarsminister (!) Men det vil ikke gøre noget, hvis han kombinere disse to ministerposter lidt mere. Det er jo utroligt, at det kun er få år siden, at forsvars- og sikkerhedspolitik var tabu at tale om i nordisk sammenhæng. Man kan da ikke påstå, at det nordiske samarbejde ikke udvikler sig. I dag er både

udenrigspolitikken, forsvars- og sikkerhedspolitikken er vigtig del af den nordiske dagsorden. Og der opnås resultater, det er ikke bare snak det hele. Det kan man se, hvis man går ind på Nordefco's (Nordic Defence Cooperation) hjemmeside. Men vi er jo lige begyndt på det politiske niveau, så "systemerne" skal til at vende sig til, at den kolde krig er slut, og allianceerne skifter karakter.

Vi vil i den kommende til se på, hvorvidt regeringerne kan udbygge det nordiske samarbejde på havmiljøindsatsen og søredningstjenesten, da vi jo deler hav med vores nordiske kolleger. Stoltenbergrapport går i samme retning. Vi skal have meget mere synergi i forbindelse med det nordiske samarbejde, og det virker umiddelbart ikke fornuftigt, at vi skal være 5 om at passe på vores fælles havområder.

Jeg har også haft lejlighed til at mødes med vores undervisningsminister Ellen Trane Nørby. Foreningen har jo i et stykke tid arbejdet med at få aktiviteter ind i den nye folkeskole, hvor en væsentlig del er, at inddrage det lokale erhvervsliv og foreningslivet i skolen. Her står vi i Foreningen NORDEN med et guldæg: Ifølge læseplanerne skal eleverne lære om de skandinaviske sprog og nordiske forhold. Ingen af delene er lærerne godt klædt på til at løse. Og vupti, der kan vi være med til at gøre den opgave både mere spændende og sjov.

Med næsten 100 lokalafdelinger dækker vi hele landet. I alle de 100 lokalafdelinger findes medlemmer, der kommer fra de nordiske lande og fortsat har sproget, det kommer med, som modersmål. Ja, så er det at få aktiveret de mange frivillige kræfter derude. Og de kan garanteret også supplere med sjove historier fra deres hjemegn, nogle lokale sange osv. Der har jeg så spurgt ministeren, om hun ikke kan give os et lille supplement til det arbejde, så vi kan være med til at give de medlemmer lidt indføring i, hvordan man kan takle denne opgave og derefter "sælge" den til skolerne. Hun var positiv, men det kan jo være svært at hive penge ud af regeringen. Vi håber stadig på, at det vil lykkes.

Og så fejrer vores forening jo 100 år i 2019. Foreningen NORDEN blev startet i Danmark, Sverige og Norge 5 måneder efter afslutningen af 1. verdenskrig, som en fredsbevægelse. Foreningerne NORDEN blev faktisk to gange indstillet til Nobels Fredspris, for vores arbejde for at skabe internationale relationer, der kunne modvirke krig og ufred.

Vi skal bruge 100 året til at markere os, som en forening, der har rødder i fortiden, men også bud på nutiden og fremtiden. Det er det, der gør denne forening til noget specielt. Vi har fortsat løsninger på fremtidens udfordringer – med en god ballast.

Jeg har foreslået, at vi på det kommende landsstyrelsesmøde den 11. juni nedsætter et udvalg, der skal forberede jubilæet. Et udvalg, der suppleret med gode folk udefra, kan igangsætte en idepolitisk fremadrettet debat, hvor vi ønsker at inddrage jer alle sammen. Enkeltmedlemmer, lokalafdelinger og kredse skal være med til at give jeres bud på fremtiden. Så vil vi samle alle de gode ideer, og på 100-året fremlægge et omfattende og visionært program om fremtidens nordiske arbejde. Grundforudsætningen er allerede klar: det skal fortsat bygge på folkelighed. Et samarbejde, der er rodfæstet. Et samarbejde med bred folkelig appel. Men ud fra den forudsætning, kan alt komme i spil.

Vi skal markere 100-års jubilæet kulturelt og idepolitisk. Vi skal have en fest og invitere gode venner af foreningen med til festen. Vi skal vise, at NORDEN er for alle. Kendte og ukendte, unge og gamle. Jeg er sikker på, at vi allerede på næste års repræsentantskabsmøde kan præsentere rammerne, og det glæder jeg mig til. Det skal ikke gå stille af!

Jeg vil her til sidst også henvise til den skriftlige beretning. Hvis I er i tvivl om, hvorvidt der arbejdes i landsforeningen, vil jeg anbefale, at I læser alle 52 sider. Jo, vi har en forening, hvor der knokles i alle foreningens led – og i en god samdrægtighed. Der hersker en god ånd i foreningen – det har jeg lagt

mærke til. Hver har sine opgaver, og alle har respekt for den fordeling af opgaverne, som der løses hver evig eneste dag året rundt. I samler medlemmerne i dagligdagen, og landsforeningen samler foreningen om sagen: at styrke og udvikle de nordiske folks samarbejde indadtil og udadtil. Ja, og apropos jubilæum: så er det – bortset fra at vi har moderniseret ordet samvirke til samarbejde – præcis den samme formulering, som der stod i formålsparagraffen i foreningens første vedtægter i 1919. Vi er fulgt med tiden, men ingen skal påstå, at vi er blevet zappere!

Endnu engang tak til jer alle sammen. Uden jer og jeres indsats havde foreningen ingen fremtid. I er Foreningen NORDEN!